

sa de c. 1880, i en NOLLER: «la conversa dels hòmens ab la Montserrat y la Sra. Ventura, que'ls posavan en un *tripijoc* de demanar detalls de la festa»; «eixir-se de *tripijocs*», NOLLER (*La Febre d'Or* II, 174; II, 306); «Jo que per ella hauria - posat les mans al foc! / Fieu-vos de cap dona! - Mireu quin *tripijoc*! / La millor, per al mal, té un esperit fantàstic ---», Ruyra (*Pais del Pler*, O. C., 1434).

Hi ha una variant valenciana *tribajoc*, que en el fons és igual a la de Lab., donada la norma de fon. sintàctica vigent en el val. central, segons la qual una -p, o -t etc., seguides de mot en vocal inicial, se sonoritzen (tod allò, sab açò?): la recollí ja Escrig, 1851, en la frase «vore's algú en *tribajoch*», com a equivalent de «vore's entre l'arc y la paret».¹

De la mateixa arrel indoeuropea d'on ve el grec *τραπέειν* (d'on TRAPETUS, -PETON) es deriva el ll. *trepidus* 'inquiet, trepidant', i d'aquest, *trepidare* 'agitar-se, sacsejar-se, trontollar', pres pel cat. *trepidar* [un cas mall. de 1699 en l'acc. «vacilar, dudar, estar perplejós»]; altrament [DOrt.]: «qui calla quan arriba l'hora de la veritat, d'aquella veritat que durant tants anys has estat veient venir, i el cor et *trepida* de la voluntat d'imposar-la, després que l'enteniment te l'ha imposada a tu mateix?», Coromines (*Tràgica fi d'Unamuno*, 1937, Di. i Rec. III, 223).

Més antics en català són diversos derivats *trepidació* [Belvitges; en el sentit de 'tremolor de por', 1460! *Col. de Docs. Inèd. del ACA* XIV, 46]; «tremolor ràpida, com la produïda per un cop», Fontserè, *Ci. Fi. Nat.*, 62, 82, i s. v.; en lloc d'això es va usar algun cop una derivació catalana *trepit* 'vacil·lació, temença': «acceptan lo dit Micer Fc. Eximeno en jutge e conexedor e determinador de les dites causes, plets e qüestions, lo qual --- puxa pronunciar, sentenciar e declarar --- sumàriament e de pla, sense *trepit* e forma de julià» Gandia, a. 1438 (*BSCC* XVII, 240). *Trepidant*: «imatges esgarrifoses, que es complaïa a evocar la nostra joventut, *trepidant* d'aqueixa substancial alegria que donen al cos i a l'ànima les sables de l'amor», Coromines (1929, O. C., 1539.1).

Intrèpid. La donzella Càmar invoca l'ombra de la seva compatria Dido: «tu esperes alguna vassalla tua que gosàs emprendre lo camí que tu, *intrèpida*, prenguist, per seguir la claredat d'aquell que dins l'cor te resplandí», *Curial* (*NCl.* III, 150.3); «Les boques fumejant, cobertes de brumera, / els forts narius oberts a l'ampla aspiració / --- / té un revolver triomfal la vívida crinera, / té un cos de semi-déu *l'intrèpid* conductor: / --- / superbs, ardidament, s'empinen els pitralls, / corona els colls nervuts una esplendor divina, / i el ritme lluminós qui moviments combina / cisella una vivent estrofa de cavalls», Alomar (*La Quadriga*, v. 8); *intrepidesa* [Lab.] més aviat que *intrepiditat* [Lacav.].

¹ Un cas únic medieval en el Princ.: «així anant e pensant en si mateix, sentí *trepijar* una mula, e així sentint lo *trepig*, ell returant en si mateix vehé venir en Vilaseca», en un procés hagiogràfic de 1458 (Barrat, *Santuari del Miracle*, 166). I notem que, en-

cara aquí, com en Reixac, es tracta dels cops de pota sorollosos d'una cavalcadura. —² Com que es tracta de les fargues de la Vall Ferrera, i en el context figura el mot *brasca*, brases usades en l'elaboració del ferro (veg. ací II, 205a25, 206a33), cal sospitar que es tracta d'un 'trapig' o molí de ferreria. Per desgràcia no ho puc comprovar perquè s'ha extraviat la cèdula de *brasca*, amb el context. —³ «Os engenhos --- uns são de água ---, outros --- moem com bois, e chaman-se *trapiches*: estes tem muito maior fábrica e --- moem todo o tempo do ano», escrivia en el S. XVI Fernão Cardim, *Tratados da terra e gente do Brasil*: veg. més text en el *Dic. Etim.* de P. Machado, que s'ha adherit a les meves conclusions. —⁴ De tota manera, el diccionari de Moraes (fi S. XVIII) no diu que sigui brasiler, i ho dóna en un sentit mercantil que em sembla derivat del *trapiche* industrial: «casa de guardar géneros de embarque, com aparelho para carregar e descarregar los dos navios». Figueiredo el dóna com a brasiler només en el sentit de *trapiche de açúcar*, però no en l'altre, que defineix com Moraes, i afegint-hi «casa ou alpendre onde se guardam essas mercadorias»: el ser un «alpendre» o cobert ja lliga amb el supòsit que vingui de l'edifici del *trapiche* rural o suburbà. —⁵ *Trepezo* (o *Trepezzo*) com a nom d'una «villa» en dos docs. de 1073 i 1090, dels monestirs de Pendorada i d'Arouca (distr. d'Aveiro), que ben segur és l'actual *Tropêço* (la labialització -ep- > -op- és normal en portuguès), freguesia del concelho d'Arouca; veg. les cites d'aquells docs. en ACortesão, *Onomástico Medieval Port.*, p. 350. També trobo en Cortesão una «villa» anomenada *Trepevido* en doc. de 1059, i en forma més llatina, *Trepezeto* en un de 1008: és sabut que -ETUM dóna normalment -ido per metafonia a Galícia i en el Nord de Portugal, i que en tot aquell territori es formen en abundància els collectius en -ido (port. comú -edo), no sols sobre noms de plantes sinó gairebé tota mena de substantius (*passarinhedo* p. ex. 'ocellada, munió de moixons'). Com que la documentació de Cortesão (i més essent de princ. S. XI) ve del Nord de Portugal, aquest *Trepevido* collectiu degué ser també d'allà; que es pugui identificar amb *Troporiç*, freguesia de Monção (Viana do Castelo) ja és molt menys clar, però no pas inversemblant (de vegades hi ha genitius en -i en els noms de lloc antics, junt amb la forma d'acusatiu, -id es podia confondre amb -iz, i el rotacisme de la -z- no hi és inaudit, sobretot havent-hi una altra r en el mot). —⁶ Rohlf, *Diz. Di. Tre Calabrie*. Segons el seu *Diz. Toponomástico di Calabria* (349a) hi ha avui al llarg de Calàbria tres «contrade» que porten el nom de *Trappitu*, *Trapetto* i *Trapitello*, noms que identifica amb *trappitu* «frantoio». En la *Hist. It. Gramm.* I, 380 (§ 228) posa l'it. merid. *trappitu* «frantoio» com a cas inexplicat de geminació de la -p-. —⁷ Justament he de rectificar AlCM, quan entafora a viva força un exemple de *trepjar* amb aquest mateix sentit en l'article *trepjar* 'perforar', pretenent